

Početna Stranica > ... > Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje > Imovinskopravna Pitanja U Braku I Registriranom Partnerstvu > Bračnoimovinski Režimi > Belgium

Bračnoimovinski režimi

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Postoji li u državi članici zakonski uređen bračnoimovinski režim? Što je njime predviđeno?

Na bračne drugove koji nisu sklopili bračni ugovor (*huwelijkscontract / convention matrimoniale*) primjenjuje se zakonski uređeni bračnoimovinski režim od dana sklapanja braka: riječ je o imovinskom režimu zajednice imovine stečene nakon sklapanja braka.

Zakonskim režimom imovina bračnih drugova dijeli se u tri kategorije. Postoje dvije skupine osobne imovine koja pripada bračnim drugovima pojedinačno, koje uključuju svu imovinu koju su posjedovali prije sklapanja braka i svu imovinu koju steknu nasljeđivanjem ili darovanjem tijekom braka ili imovinu koja zamjenjuje navedenu imovinu (članci od 2.3.17. do 2.3.21. Građanskog zakonika (*Burgerlijk Wetboek / Code civil*)). Određena imovina ili prava smatraju se osobnima neovisno o tome kad su stečeni, iako može biti potrebno uplatiti kompenzaciju u zajedničku imovinu ako su za stjecanje predmetne imovine ili prava korištena zajednička sredstva; to se među ostalim odnosi na dodatke osobnoj imovini svakog bračnog druga, odjeću i predmete za osobnu uporabu, mirovinska prava itd. (za potpuni popis vidjeti članke 2.3.18. i 2.3.19. Građanskog zakonika). Treća kategorija odnosi se na zajedničku imovinu i uključuje, među ostalim, prihod od profesionalne djelatnosti i prihod ostvaren od osobne imovine svakog bračnog druga te imovinu stečenu uz naknadu tijekom braka (članak 2.3.22. Građanskog zakonika).

2 Na koji način bračni drugovi mogu urediti svoj bračnoimovinski režim? Koji su formalni zahtjevi u tom slučaju?

Bračni drugovi sklapanjem bračnog ugovora mogu odabrati bračnoimovinski režim. U skladu s belgijskim pravom, mogući oblici bračnoimovinskog režima uključuju odvajanje imovine (*scheiding van goederen / séparation des biens*) (sa ili bez klauzule o nagodbi (*clause compromissoire / verrekenbeding*)) i opću zajednicu bračne imovine (*algehele gemeenschap van goederen / communauté universelle*).

Režim odvajanja imovine (članci od 2.3.61. do 2.3.77. Građanskog zakonika) obuhvaća samo dvije skupine imovine: imovinu koja pripada jednom bračnom drugu i imovinu koja pripada drugom bračnom drugu. Prihod svakog bračnog druga ostaje odvojen, što znači da mogu slobodno raspolagati svojim prihodom. Međutim, to ne znači da bračni drugovi koji su odabrali odvajanje imovine ne mogu nešto zajednički posjedovati. Imovina koju zajednički posjeduju ne smatra se zajedničkom imovinom, nego „neodvojenom”, a primjenjuju se pravila uobičajenog prava o suvlasništvu (članak 3.68. i dalje Građanskog zakonika). U okviru ovog režima priznaje se i poseban status obiteljskog doma. Bračni drugovi mogu odabrati strogo odvajanje imovine (*zuivere scheiding van goederen / séparation de biens pure et simple*), no mogu uključiti i dodatne odredbe kako bi se zajamčio određeni stupanj solidarnosti. Ujedno moraju izričito navesti slažu li se da sud primijeni pravednu prilagodbu (*billijkheidscorrectie/correction en équité*) u slučaju razvoda zbog nepovratnog raspada braka (*onherstelbare ontwrichting / désunion irrémédiable*).

U okviru režima opće zajednice bračne imovine (članak 2.3.54. Građanskog zakonika) imovina je gotovo izričito u

zajedničkom vlasništvu. Neovisno o tome kako je imovina stečena, uvijek će pripadati obama bračnim drugovima.

Bračni ugovor ujedno je i službeni ugovor. Svi bračni ugovori moraju biti zabilježeni u obliku javnobilježničkog akta kako bi bili valjani (članak 2.3.6. Građanskog zakonika).

3 Postoje li ograničenja slobode uređenja bračnoimovinskog režima?

Bračni drugovi u načelu su slobodni odabrati bračnoimovinski režim koji im najbolje odgovara, sve dok u njega ne uključuju odredbe koje su protivne obveznim pravilima, javnoj politici ili zahtjevu za koherentni bračnoimovinski režim (članak 2.3.1. Građanskog zakonika).

4 Koji su pravni učinci razvoda, rastave ili poništaja braka na bračnu stečevinu?

U slučaju razvoda, rastave ili poništenja braka bračnoimovinski režim prekida se, a bračna stečevina mora se likvidirati i podijeliti. Način na koji se to provodi ovisi o primjenjivom bračnoimovinskom režimu.

Ako je prekinut zakonski režim, zajednička imovina automatski se stavlja pod zajedničko vlasništvo „nakon zajednice“. Dok se bračna stečevina ne likvidira i podijeli, primjenjuju se pravila uobičajenog prava o suvlasništvu (članak 3.68. i dalje Građanskog zakonika). Kako bi se likvidiralo i u konačnici podijelilo bračnu stečevinu, potrebno je odrediti precizan sastav triju skupina imovine (članci od 2.3.41. do 2.3.50. Građanskog zakonika).

Ako je prekinut režim opće zajednice bračne imovine, zajednička imovina također se automatski stavlja pod zajedničko vlasništvo „nakon zajednice“. Ako je prekinut režim strogog odvajanja imovine, riječ je samo o likvidaciji i podjeli nepodijeljene imovine. Za takve su situacije u Sudskom zakoniku (*Gerechtig Wetboek / Code judiciaire*) utvrđena pravila o (sudskoj) likvidaciji i podjeli (članci od 1205. do 1224. Sudskog zakonika). Ako su u režim odvajanja imovine uključeni određeni „mehanizmi prilagodbe“ ili ako su se bračni drugovi dogovorili o mogućnosti pravedne prilagodbe koju provodi sud, to se mora primijeniti.

5 Koje su posljedice smrti jednog od bračnih drugova na bračnoimovinski režim?

Prema zakonu o bračnoj stečevini, ako ne postoje druge odredbe u bračnom ugovoru, zajednička imovina dijeli se na pola. Nadživjeli bračni drug stoga stječe potpuno vlasništvo nad polovinom zajedničke imovine.

Prema zakonu o nasljeđivanju, druga polovina zajedničke imovine također prelazi u potpuno vlasništvo nadživjelog bračnog druga, koji ujedno stječe pravo plodouživanja (pravo na upotrebu i koristi) osobne imovine bračnog druga koji je prvi preminuo; to se primjenjuje ako preminula osoba nije imala djece, no imala je braću/polubraću, sestre/polusestre ili roditelje / bake i djedove. Ako je preminula osoba imala djece, ona stječe samostalno vlasništvo nad cijelom ostavinom. Međutim, nadživjeli bračni drug stječe pravo plodouživanja nad tom imovinom. Ako nema djece, braće/polubraće, sestara/polusestara ni roditelja / baka i djedova, nadživjeli bračni drug stječe potpuno vlasništvo nad cijelom ostavinom. Moguće je i u bračni ugovor uključiti posebne odredbe kojima se jamči povlašteno postupanje prema nadživjelom bračnom drugu nakon smrti drugog bračnog druga (članak 2.3.55. Građanskog zakonika).

Prema zakonu o nasljeđivanju, nadživjeli bračni drug zaštićen je i s obzirom na darivanja koja je proveo bračni drug koji je prvi preminuo. Na primjer, minimalni udio ostavine (nužni dio) obvezno se dodjeljuje nadživjelom bračnom drugu. Međutim, nadživjeli bračni drug u svakom slučaju dobiva barem pravo plodouživanja nad polovinom ostavinske imovine. Ta polovina obuhvaća barem plodouživanje nad nekretninom koja se koristila kao glavni obiteljski dom i kućanskim predmetima u njoj, čak i ako vrijednost prelazi polovinu vrijednosti plodouživanja ostavine (članak 4.147. Građanskog zakonika).

6 Koje je tijelo nadležno za odlučivanje u predmetu koji se odnosi na bračnoimovinski režim?

Obiteljski sudovi nadležni su za odlučivanje u predmetima koji se odnose na bračnoimovinske režime.

7 Koji su učinci bračnoimovinskog režima na pravne odnose između bračnog druga i treće osobe?

Svaki bračni drug ima pravo raspolagati svojom osobnom imovinom (članak 2.3.39. Građanskog zakonika), uz iznimku obiteljskog doma. Jedan bračni drug ne smije prodati obiteljski dom niti ga opteretiti hipotekom bez pristanka drugog bračnog druga (članak 215. stavak 1. prijašnjeg Građanskog zakonika). Zajedničkom imovinom mora se upravljati u interesu obitelji. Općenito je pravilo da oba bračna druga mogu upravljati zajedničkom imovinom i provoditi svakodnevne radnje, npr. one koje se odnose na kućanstvo i odgoj djece. U nekim je slučajevima takvo upravljanje rezervirano isključivo za jednog bračnog druga, primjerice ako su te radnje povezane s njegovom profesijom (članak 2.3.31. Građanskog zakonika). Kad je riječ o radnjama koje jedan bračni drug ima pravo samostalno izvršavati, drugi bračni drug mora poštovati predmetne radnje (članak 2.3.30. Građanskog zakonika). Ako je riječ o ozbiljnijim pitanjima, bračni drugovi moraju postupati zajedno; to se primjerice odnosi na podizanje hipotekarnog zajma ili prodaju nekretnina (članci 2.3.32. i 2.3.33. Građanskog zakonika). Ako jedan bračni drug ne da svoj pristanak, pravna radnja može biti proglašena ništavom (članci 2.3.36. i 2.3.37. Građanskog zakonika).

Dugovi koji su nastali prije sklapanja braka i dugovi koji proizlaze iz nasljedstva i darova primljenih tijekom braka smatraju se osobnim dugovima (članak 2.3.23. Građanskog zakonika). Osim toga, dugovi koje je jedan bračni drug preuzeo u isključivom interesu osobne imovine tog bračnog druga također su osobni dugovi (među ostalim dugovima; za cijeli popis vidjeti članak 2.3.24. Građanskog zakonika). Dugovi koje je jedan bračni drug preuzeo za dobrobit kućanstva i odgoj djece zajednički su dugovi (među ostalim dugovima; za cijeli popis vidjeti članak 2.3.25. Građanskog zakonika).

Svaki bračni drug u načelu je odgovoran za svoje osobne dugove u odnosu na osobnu imovinu i prihod (članak 2.3.26. stavak 1. Građanskog zakonika). Međutim, postoji nekoliko iznimaka od tog pravila (vidjeti članak 2.3.26. stavke od 2. do 4. Građanskog zakonika). Ako su dug preuzela oba bračna druga, taj se dug može podmiriti iz osobne imovine svakog bračnog druga te zajedničke imovine (članak 2.3.27. Građanskog zakonika). Dug koji je preuzeo samo jedan bračni drug, ali koji pripada kategoriji zajedničkih dugova, u načelu se može podmiriti iz osobne imovine svakog bračnog druga te zajedničke imovine. Međutim, postoje iznimke i od tog pravila (vidjeti članak 2.3.28. Građanskog zakonika).

8 Kratak opis postupka podjele bračne stečevine u državi članici, uključujući raspodjelu, distribuciju i likvidaciju

Bračni ugovor koji je raskinut više nije na snazi. Ako je prekinut zakonski režim, bračni drugovi ili nadživjeli bračni drug moraju sastaviti popis zajedničke pokretne imovine i dugova (članak 2.3.42. Građanskog zakonika).

Prvo, svaki bračni drug stječe vlasništvo nad svojom osobnom imovinom. Za svakog se bračnog druga sastavlja i račun svih kompenzacijskih plaćanja koja se duguju između zajedničke imovine i njihove osobne imovine. Zatim se podmiruju obveze i kompenzacijska plaćanja te se dijeli neto imovina (članak 2.3.43. stavak 1. Građanskog zakonika).

Nakon toga se dijeli imovina, u načelu na dva jednaka dijela, osim ako je propisano drukčije (članak 2.3.50. Građanskog zakonika).

Bračnoimovinski režim može se likvidirati sporazumno. Imovina koja se mora unijeti u registar nadležnog ureda Opće uprave za imovinsku dokumentaciju (*Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie / Administration générale de la Documentation patrimoniale*) dijeli se javnobilježničkim aktom. Ako se bračni drugovi ne slože o likvidaciji bračnoimovinskog režima i podjeli imovine, javni bilježnik koji provodi likvidaciju, a kojeg je prethodno imenovao sudac obiteljskog suda, sastavlja izvješće. Stranke mogu odobriti nacrt izvješća javnog bilježnika. Ako se ne slažu s izvješćem, moraju na njega podnijeti prigovor. Obiteljski sud u presudi može

odobriti izjavu o likvidaciji, uključujući nacrt podjele imovine, te odbaciti prigovore ili odlučiti da su prigovori utemeljeni (u cijelosti ili djelomično).

9 Koji je postupak registracije nepokretne imovine i koji su dokumenti ili informacije potrebni?

Potreban je prijenos u obliku javnobilježničkog akta u registar nadležnog ureda Opće uprave za imovinsku dokumentaciju.

■ Posljednji put ažurirano: 07/05/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.